

^{"V Hrvatih"}
SV.FILIP in JAKOB(Valtarski vrh) v Poljanski dolini - p.c.sv. Filipa in J. ^{1.}
^{mežnarjeva hiša}

Vel.oltar ima napis S.Philipe et Iacobe orate pro nobis 1710 - 1904 f.Puc
Grobo.

Krasen antependij z letnico 1668, cvetlično ornamentiko in sliko sv.Filipa in
Jakoba.

Na juž. steni prezbiterijska zunanjska sv. Krištof z velikimi morskimi čudovišči ob-
dan. Delo istega slikarja kot v Brodeh. Zanimivo, ker je močno pripovedno.

V prezbitoriju pod beležbe sledovi slikarja.

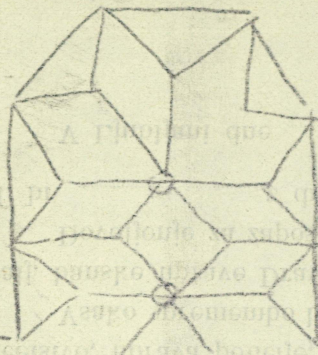
Ob Krištofu v levem pasu eden nad drugim: muzicirajoč angelj, sv.škof s po-
sodo v roki, sv.Miklavž. Na desni: angelj, sv.škof atribut uničen, svetnik brez
glave s knjigo. Ob sv.Krištofu, v vodi centavr na katerega hrbtnu lise deklice,
morska deklica na ribi, riba Faronika z 2 repoma, povodnji mož igrajoč na dudo.
Ostanek slikarstva tudi na jugovsh. steni prezbiterijska.

Mežnarjeva hiša: portal ima letnico 1652. Na portalu lesen kipec Boga očeta iz
17.stol. zelo dober. Cep, lesen strop in dobra vrata.

Stele, XVII, 26.11.1922, str.20 - 21.

Sv.Krištof na juž. zun. prezbiterijska, stoji frontalno v vodi pred rdečim zao-
kroženim bregom. Z levo se opira na drevo, z desno opira Jezusa na desni rami.
Ob glavi plavata na vsaki strani po dva angelja v molitvi. Na desno spodaj na

bregu puščavnik, ki maha z belim robcem v pozdrav.. Za njim cerkva s kraš-
kim stolpom. V vodi pod nogami razne čudne živali. Pol konj pol človek, ki
kaže na Krištofa. Na hrbtnu mu sedi naga žena z razouščenimi lasmi in ga z

rokami drži. Druga naga žena z razpuščenimi lasmi jezdi na veliki ribi, nerazločna figura z gaidami. Riba Faronika s krono na glavi, držeč se za dva repa, da je simetrična, dalje morski rak. Na okvirju na vsaki strani po tri figure. Na desni sv. Miklavž, svet škof s posodo v doki, klečeč angelj, ki brenka na mandolino. Na levi angelj z goslimi, svet škof in svetnik s knjiго v roki z uničeno glavo. Jernej iz Loke.

2 figuralna sklepnika, ostali brez sklepnikov. Sv. Filip in Jakob do kolen in dopasna M. božja z nagim detetom v naročju. Dete drži z eno jabolko z drugo se oklepa vratu matere. Zač. 16. stol. a la prebit. v Loki.

Konzole obokov so geometrične. Prezbit. brez slik. Sledovi na obokih in stebrih. Pod slikarijo je še starejša plast, samo tonirana z rumenimi posvetilnimi križi. Slikarija sten v 2 plasteh. Spodnja ima ravno preklado in gotske stebre, ki ločijo stene. Na sev. steni prvi prizor uničen po vratih v zakristijo. Vidi se samo močno razgibana figura na slavoletu v kotu, ki drži konzolo. Verjetno po analogiji z južno mučeništvo enega izmed patronov. Naprej v sosednjem polju dva stoječa apostola, za njima trobentač in kulise iste oblike, kot pri sv. Janezu v Bohinju. Apostolska slika se nadaljuje v pritličju pod okvir, vselej po dva apostola. Pod oknom ni izključeno, da je v sredi Jezus. Na zadnjem polju južne stene je mučeništvo klečečega patrona. V sredi

brkat rabeli. V lunetah pod loki v 2 vrstah sta po 2 in 2 stoječa svetnika, vselej en evangelist in en cerkven oče. Ikonografsko zelo zanimiva. Kaj je bilo na oboku? Na juž. steni sv. Marko in sv. škof in en papež. Na severni sv. Matevž in sv. škof ter Luka in en škof. Zanimiv motiv je pod konzolami. Vselej fantek oblečen v neke vrste trikotu, ki z rokami spušča konzolo. Na juž. steni v sredi sta dva frontalna, zgornji z obema rokama opira konzolo in sedi spodnjemu na hrbtu. Samo ob vzhodni steni opira konzolo steber. Nosilci konzol zanimivi renes. motivi. Na slavaloku na jugu podpis z rdečilom a se ne da čitati. *Delo nedvomno delo Jerneja iz Loke.*

Stele, LXXVI, 3.4.1938, str. 20-23.

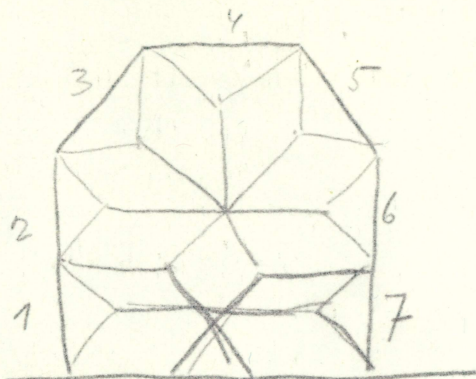
Die Z.K. genehmigt ein für die Restaurierung des Gemäldes vorgelegtes Programm, welchen in einer Sicherung der Bildschichte durch Auskitten der Risse und Ränder, der Tonung der Kittflächen mit neutraler Farbe und der Abtönung der in den Rissen entstandenen Pilzvegetation mittels Thymollösung besteht.

MDZK št. III.F.11, 1.1912, str. 78: Tätigkeitsbericht.

V odgovoru ordinariata n.a. guberniju 30. maja 1789., ki odloča, katere cerkve se morajo na novo odpreti ali zapreti, je omenjena tudi cerkev sv. Filipa in Jakoba na Valterskem vrhu.

V. Steska: Usoda cerkva na Kranjskem v jožefinski dobi, Carniola II., 1911., str. 149.

~~Na stenah~~

Obok še ves pod beležem

Na stenah: 1-6 nad pritličjem apostoli v kulisnih prostorih, deljenimi z okroglimi stebri in ravnimi prekladami.

7 polje-obglavljenje klečečega svetnika.

V podločjih: 1. dva napol odkrita stoječi figuri.

2. dve stoječi figuri, desna ima ob sebi volička

3. okno

4. okno

5. okno

6. 2 figuri leva ima ob nogah leva in odprto knjigo v roki, desna v levi škofovsko palico, v desni odprtoknjigo

7. dve stoječi figuri, leva polodkrita ima ob nogah osla, desna drži odprto knjigo, drugo še nerazločno.

Po tej situaciji bil 1. desni svetnik sv. ^Matevž, zaenkrat pa ni opaziti angela.

Figure, ki spremljajo evangeliste, bi morale biti cerkveni očetje.

Pod to slikarijo se kaže na prvotni plasti starejša z rumenimi s šestilom zarisanimi posvetilnimi križi. Stalo je videti samo pobeljeno.

Zanimivost pod konzolami oboka naslikani Adamoni, ki opirajo. Posebno zanimiv na juž. steni srednji, ki v kobal sedi za vratom spodnjega.

Gotska MB v sev. str. oltarju strašno novo pobarvana. Otrok ima čez pas iz mavčnega plastra prekrito goloto.

Stele, XXIA, 1963, str. 55-56

V prezbiteriju se pod Jernejevo slikarijo, kjer je odpadla, kažejo krogi s posvetilnimi križi, dokaz, da je pred poslikanjem cerkve že služila svojemu namenu. Sklepnika zvezdasto mrežastega oboka pa kaže na čas po 1500. Odkrita slikarija: na sev. steni pritličje, med stebri z ravnimi prekladami stoječi apostoli. Prva dva je uničil vhod v zakristijo. V naslednji poli 2 apostola. Pod sev. vzh. oknom, čisto pri tleh (kakor pri Jerneju pogosto) 2, pod vzh. oknom 2, pod jugovzh. oknom 2 in v prvi poli južne stene dva. V zapadni poli južne stene obglavljenje nekega svetnika (Filip, Jakob?) V podločnih poljih sta na sev. steni v zap. poli dve stoječi figuri, evangelist Matevž in en cerkven oče, v vzh. evangelist Luka (vselej z znakom) in en cerkven oče.

Na juž. steni vzh. pole Luka in en cerkven oče. V z-padni sv. Janez Evang. in en cerkven oče.

Pod konzolami oboka so naslikani telemahi. Posebno zanimiv je oni pod konzolo sredi južne stene nosivec, ki z obema rokama podpira konzolo, sedi drugemu na vratu. Drugod so posamezni možaki, ki opirajo konzole. Obok poslikan neodkrt. Sledovi slikarije na slavaloku. Ugotovljena Jernejeva slikarija na zap. steni. Na stranskih stenah zaenkrat nič vidnega.

Na portalu zakristije je lesena figura svetnika romarja z veliko čutarobučo. Po načinu rezanja sorodna Pieta v Bukovem vrhu. Temu sorodna figura stoji v atiki str. oltarja M.B. Po bližnjem ogledu: Pieta je starejša, tava kipa sta nedvomno iz 17. stol.

Jernejeva slikarija ugotovljena tudi na fasadi, ob portalu, kolikor je ne pokriva novejši zvonik.

Na južni zunanjščini prezbiterija velik dokaj dobro ohranjen Krištof. Ob straneh ga spremljajo: levo drug nad drugim dva sveta škofa, spodaj klečeč angel igrajoč na mandolino. Desno dva sveta škofa in angel godec, a več kot na pol uničena. Po Krištofu levo in desno zgoraj po dva moleča angela. Levo ob strani cerkev mediteranskega tipa in puščavnik. Desno drevo, levo na rami Jezus, ki drži Krištofa za lase. V bogati renesančni torbi štruca in dva nerazločna predmeta. Eden utegne biti buča za pijačo. Ob nogah spodaj levo naga žena na kentavru, ki se obrača k nji. Med nogami močno poškodovana Faronika riba, rak in spodaj na veliki ribi jahajoča žena z nenavadnimi nogami, z dolgimi razpuščenimi lasmi. Desno ob nogah žal močno poškodovan gajdaš (dopolnjen z onim na Bregu, bi dal več ali manj celoto. Jernejeva slikarija se sledi tudi pod jugovzh. oknom.

Stele, XXIVA, 1962, 33-35